

Zaaknummer : 01069694
Ons Kenmerk : ODH919905
Datum : 16-04-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 9 mei 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop-en nieuwbouw werkzaamheden en het verwijderen en herplanten van bomen gelegen aan de Koekamp te Den Haag en is aangevraagd namens Staatsbosbeheer. De aanvraag betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de eekhoorn. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 augustus 2023 tot en met 1 augustus 2028.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan Staatsbosbeheer;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en aanvullende gegevens van 6 en 19 maart 2024 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 augustus 2028.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
namens dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices

- Appendix 1: Overzicht locaties van de gerealiseerde eekhoornkasten;
- Appendix 2: Overzicht van de tijdelijke kasten voor de eekhoorns aan de Koekamp met de afstanden tot het plangebied opgenomen.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres toezichtnatuur@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het 'Activiteitenplan eekhoorn' van 23 maart 2023 en de aanvullende gegevens van 6 maart 2024 en 19 maart 2024. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a. de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b. aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c. de uit te voeren werkzaamheden;
 - d. de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e. de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f. de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g. het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de eekhoorn.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);
- kan specifieke ecologische maatregelen toepassen en begeleiden;
- zet zich aantoonbaar actief in op het gebied van de soortenbescherming en is werkzaam bij Nederlandse natuurorganisaties,
- (semi)overheidsinstanties en/of een ecologisch adviesbureau dat bij voorkeur is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het 'Activiteitenplan eekhoorn' van 23 maart 2023 en de aanvullende gegevens van 6 maart 2024 en 19 maart 2024 .
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a. voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 De permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening op een zo kort mogelijk termijn hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode. Bovendien moeten de voorzieningen zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 10 Het ongeschikt maken van de rust- en verblijfplaats en de schuur dient pas plaats te vinden nadat de eekhoorn de rust- en verblijfplaats en de schuur uit eigen vrije beweging heeft verlaten.
- 11 De maatregelen die zijn getroffen voor het ongeschikt maken van de rust- en verblijfplaats van de eekhoorn in de lindenboom dienen maximaal 7 werkdagen na afronding van de werkzaamheden te worden verwijderd zodat de boom weer in originele staat beschikbaar is voor de eekhoorn.

Aanwijzingen voor gebruik

- Op alle van nature in het wild levende planten en dieren en hun leefgebied geldt de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in artikel 11.27 van het Besluit activiteiten leefomgeving. Gelet op deze specifieke zorgplicht dient inzicht verkregen te worden met betrekking tot de aanwezigheid van soorten op de locatie van de activiteit. Hierbij geldt dat objectief vastgesteld moet worden of soorten negatieve gevolgen ondervinden. Indien noodzakelijk moeten maatregelen getroffen worden om negatieve gevolgen zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden te voorkomen. Indien negatieve gevolgen redelijkerwijs niet te voorkomen zijn, dient de activiteit gestaakt te worden.
- In het kader van de specifieke zorgplicht dient tevens rekening gehouden te worden met broedgevallen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.
- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 9 mei 2023 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.10, tweede lid, in samenhang met artikel 3.8, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het uitvoeren van sloop- en nieuwbouw werkzaamheden en het verwijderen en herplanten van bomen gelegen aan de Koekamp te Den Haag en is aangevraagd namens Staatsbosbeheer. De aanvraag betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de eekhoorn.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.10, eerste lid, sub b, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*).

De ontheffing wordt gevraagd voor de periode van 1 augustus 2023 tot en met 1 augustus 2028.

Bij de aanvraag zijn de volgende stukken gevoegd:

- Activiteitenplan eekhoorn, Ecoresult B.v., rapportkenmerk: ER20230110v02, 23 maart 2023 (ODH685051);
- Nader Onderzoek vleermuizen, eekhoorn en boomarter, Ecoresult B.V., rapportkenmerk: ER20220103v02, 1 april 2022 (ODH685050);
- Quickscan In het kader van de Wet natuurbescherming en Omgevingsverordening Zuid-Holland, Ecoresult B.v., ER20210409v01, 30 januari 2021, (ODH685049);
- DO201 Bomenplan, Delva landscape architecture, tekeningnummer: DO201, 15 maart 2021 (ODH685048);
- DO200 - overzichtstekening beplanting, Delva landscape architecture, tekeningnummer: DO200, 15 maart 2023 (ODH685047).

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Doordat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 12 februari 2024 en 18 maart 2024 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 6 maart 2024 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Locaties eekhoornkasten, Staatsbosbeheer, 5 maart 2024 (ODH991162).
- Notitie reactie verzoek aanvullingen ontheffing Wet natuurbescherming, Ecoresult B.v., rapportkenmerk: NER20220757RAVv01, 5 maart 2024 (ODH991163).
- Foto's en kaart eekhoornkasten Koekamp Den Haag, Ecoresult B.V. (ODH991165).

Op 19 maart 2024 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Koekamp Den Haag aanvullende informatie, 19 maart 2024 (ODH1006032).

Verlenging

Met toepassing van artikel 5.1, tweede lid, van de Wnb hebben wij op 30 mei 2023 de termijn voor de afhandeling van de aanvraag met zeven weken verlengd.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.8 en 3.10 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De eekhoorn is een van nature in Nederland in het wild levend dier genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wnb.

Op grond van artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wnb is het verboden:

- vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de eekhoorn opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.10, tweede lid, van de Wnb in samenhang met artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, of artikel 3.10, tweede lid van de Wnb aan de orde is en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Staatsbosbeheer is voornemens om het gebouw met twee etages en de twee opstallen ten westen van het gebouw te slopen, bomen te verwijderen en/of te verplaatsen, een nieuw gebouw met een bezoekerscentrum, horeca en werkschuur te realiseren.

De werkzaamheden staan gepland te starten op 15 augustus 2024 en duren naar verwachting tot uiterlijk 1 mei 2025. Bij de aangevraagde ontheffingsperiode is rekening gehouden met eventuele uitloop van de werkzaamheden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of er sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 onderzoek plaatsgevonden. Tijdens dit onderzoek zijn er vier camera's geplaatst op 29 mei 2021 in het plangebied welke zeven dagen aanwezig zijn geweest. De camera's zijn geplaatst op verschillende locaties in het plangebied; bij het hek achter de kapschuur (gps: 52.084696 4.323434), in de rechtervleugel van de kapschuur (gps: 52.084685 4.323663), bij het hek achter de parkeerplaats van de boswachters woning (gps: 52.085006 4.323485) en in de linkervleugel van de kapschuur (gps: 52.084647 4.323485). Op 29 mei 2021 heeft er tevens onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vraatsporen. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de eekhoorn in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De eekhoorn is in het plangebied aangetroffen. Er bevindt zich één rust- en verblijfplaats van de eekhoorn in de vorm van een hol in een lindeboom ten noorden van de te slopen schuur. Deze lindeboom dient ook als voedselboom voor de eekhoorn. De lindeboom zal niet verwijderd worden tijdens de werkzaamheden, echter wordt de verblijfplaats wel verstoord door de geplande werkzaamheden aan de naast gelegen schuur. Gezien de werkzaamheden en de beoogde situatie wordt de functionaliteit van de verblijfplaats zowel in de tijdelijke als in de permanente situatie mogelijk aangetast. De schuur naast de lindeboom waarin de verblijfplaats zich bevindt, wordt ook gebruikt door de eekhoorn, echter is het onduidelijk welke functie de schuur precies vervult. De functie van het gebouw is niet essentieel. Het gebouw wordt niet gebruikt als rust- of verblijfplaats. Binnen het plangebied ligt tevens een notenboom, welke onderdeel is van het foerageergebied van de eekhoorn, deze boom wordt geroid.

Daarnaast liggen er voedselbomen in de omgeving van het plangebied, deze liggen binnen 50 meter afstand en daarom binnen de effectafstand van de geplande werkzaamheden. Met de geplande werkzaamheden wordt de functionaliteit van de rust- en verblijfplaats aangetast en gaat een deel van het foerageergebied van de eekhoorn verloren. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.10, eerste lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de eekhoorn tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Activiteitenplan eekhoorn' van 23 maart 2023 en de aanvullende gegevens van 6 en 19 maart 2024. Deze maatregelen zien onder andere op het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen en functioneel leefgebied. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecooloog met kennis van de eekhoorn.

Geen andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek gezien het de enige geschikte plek is voor de realisatie van een informatiecentrum in combinatie van horeca en een werklocatie van Staatsbosbeheer. Er is veel behoefte aan een informatiecentrum als schakel tussen stad en natuur. Het project maakt onderdeel uit van een groot vergroeningsproject "Groene Entree Den Haag". De huidige bebouwing aan de Koekamp is in slechte bouwkundige staat en voldoet niet aan de eisen omtrent duurzaamheid. Door de huidige vorm van de bebouwing zal deze niet geschikt zijn voor een bezoekerscentrum, hierdoor is renoveren van de bestaande bebouwing geen optie. Bovendien zal hierbij ook het gebouw dat de eekhoorn gebruikt, niet meer toegankelijk worden voor het dier. Verder blijft bij de huidige plannen de lindeboom, waarin de rust- en verblijfplaats zich begeeft bestaan, waardoor naar afloop de verblijfplaats weergeschikt wordt.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de eekhoorn zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van 'het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde' zoals genoemd in artikel 3.10, tweede lid, onder a, van de Wnb.

Dit project maakt onderdeel uit van het grotere project Groene Entree Den Haag. Koekamp wordt hierin het groene visitekaartje van de stad. De gemeente Den Haag heeft de afgelopen jaren ingezet op het groener maken van de stad door nieuwe bomen, betere wandel- en fietspaden en het water aan de stationszijde van het Hertenkamp te verleggen. Daarnaast is ook de verbinding over de A12 aangelegd tussen Koekamp en het Haagse Bos en het Nationaal Park Hollandse Duinen. Koekamp is de schakel tussen het centrum, het Haagse bos en het duingebied. Binnen Koekamp, de centrale schakel, wordt daarom het bezoekerscentrum gerealiseerd waar bezoekers informatie krijgen over de natuur in de omgeving en het Nationaal Park Hollandse Duinen. Ook is er informatie te vinden over de rijke cultuurhistorie van Den Haag. Naast het infocentrum worden ook horecagelegenheid, vergaderruimtes, kantoor en een werkplaats gerealiseerd. Hiermee is het bezoekerscentrum veelzijdig en een goede plek om mensen in Den Haag welkom te verwelkomen. Om deze plannen mogelijk te maken heeft de raad van de gemeente Den Haag in het Raadsbesluit RIS302851 op 18 juni 2019 het bestemmingsplan Koekamp, Malieveld Haagse Bos vastgesteld. De geplande werkzaamheden vallen binnen het bestemmingsplan.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang 'het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de eekhoorn, die als gevolg van de uitvoering van de activiteit optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Naar aanleiding van de werkzaamheden wordt één rust- en verblijfplaats van de eekhoorn in functionaliteit aangetast en gaat één voedselboom van de eekhoorn verloren en worden er meerdere voedselbomen in de directe omgeving voor de eekhoorn verstoord door geluid en trillingen. Op 8 februari 2023 zijn vier eekhoornkasten van het type 'Eekhoorn Woonhuis' van 'Natuurpunt' op drie meter hoog aan bomen in het plangebied gerealiseerd. De eekhoornkasten zijn niet op vergelijkbare hoogten geplaatst als de huidige rust- en verblijfplaats. Daarnaast zijn de permanente alternatieve voorzieningen binnen het plangebied gerealiseerd waarbij niet aannemelijk is gemaakt dat deze voorzieningen te allen tijde beschikbaar en functioneel zijn voor de eekhoorn en dat ze zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden. Gezien bovenstaande achten wij de gerealiseerde alternatieven niet geschikt als alternatieve rust- en verblijfplaats. Op 5 maart 2024 zijn er daarom aanvullend vier permanente alternatieve voorzieningen gerealiseerd van het type 'Eekhoorn Woonhuis' van 'Natuurpunt' die zich buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden. Deze zijn binnen 80 meter van de huidige rust- en verblijfplaats gerealiseerd. In appendix I en II zijn de exacte locatie en de afstanden tot de huidige rust- en verblijfplaats weergegeven.

Om het verloren functioneel leefgebied in de vorm van voedselbomen te compenseren worden er tijdens de werkzaamheden, zoals opgenomen in het beplantingsplan, 23 voedselbomen geplant: vier zomereiken, drie boomhazelaars, één walnoot en negen beuken. De bomen worden aangeplant met een leeftijd tussen 5 en 10 jaar, waarbij ze gekozen worden op plantmaat. Aangegeven wordt dat de boomhazelaar, walnoot en beuken na 5 tot 10 jaar vruchtdragend zijn. Uit literatuur blijkt echter dat de beuk pas op latere leeftijd, na veertig tot zestig jaar, vruchtdragend is². De alternatieve rust- en verblijfplaatsen zijn geplaatst in de directe omgeving van voedselbomen. Vlakbij het plangebied staan een walnoten boom die onverstoord blijft tijdens de werkzaamheden, die geschikt is voor voedselvoorziening voor de eekhoorn tijdens de werkzaamheden. Hierdoor is het aannemelijk dat er voldoende foerageermogelijkheden beschikbaar zijn en blijven. Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden ter compensatie voor de rust- en verblijfplaats en het foerageergebied van de eekhoorn.

In de minst kwetsbare periode van de eekhoorn, die loopt van augustus tot november, worden de verblijfplaats in de lindeboom en het gebouw waarvan de eekhoorn gebruik maakt ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat de eekhoorn aanwezig is in het plangebied ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. De verblijfplaats van de eekhoorn die zich bevindt in de lindeboom, wordt ongeschikt gemaakt door deze dicht te maken met volièregaas. De boomholte zal voorgaand aan het ongeschikt maken gecontroleerd worden. Pas als zekerheid is verkregen dat de eekhoorn de rust- en verblijfplaats vanuit eigen vrije beweging heeft verlaten, mag de verblijfplaats ongeschikt gemaakt worden. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Van het gebouw worden de dakpannen verwijderd waardoor het ongeschikt wordt voor de eekhoorn. Daarmee wordt voorkomen dat er individuen worden verwond of gedood. De ongeschikt gemaakte verblijfplaats wordt na afronding van de werkzaamheden in originele staat hersteld. De maatregelen die zijn getroffen om de rust- en verblijfplaats ongeschikt te maken, dienen maximaal 7 werkdagen na afronding van de werkzaamheden te worden verwijderd. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

De eekhoorn komt verspreid in het Haagse Bos voor. De eekhoornnesten en territoria worden sinds 2018 door adviesbureau E.C.O. Logisch gemonitord in Landgoed Oosterbeek, Landgoed Clingendael en het Haagse Bos, waarbij ook Koekamp is inbegrepen. In het Haagse Bos is er een toename van eekhoorn territoria geregistreerd tussen 2019 en 2022 van 6 territoria naar 9. Op basis hiervan kan worden aangenomen dat de eekhoorn in Koekamp onderdeel uitmaakt van een grotere populatie in de gemeente Den Haag. Door de voorgenomen maatregelen en de beperkte omvang van het effect is het aannemelijk dat de eekhoorn in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de eekhoorn.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het ecologisch werkprotocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de eekhoorn op basis van de aangeleverde informatie.

Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing zoals bedoeld in artikel 3.10 tweede lid, in samenhang met artikel 3.8 van de Wnb worden verleend.

Appendix 1: Overzicht locaties van de gerealiseerde eekhoornkasten van 23 februari 2023. De rode punten op de kaart geven de locaties van de eekhoornkasten aan.

Appendix 2: Overzicht van de tijdelijke kasten voor de eekhoorns aan de Koekamp met de afstanden tot het plan gebied opgenomen.

